

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

3. dubna 2008^{*}

Ve věci C-187/07,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Rechtbank Zutphen (Nizozemsko) ze dne 19. února 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 3. dubna 2007, v trestním řízení proti

Dirku Endendijkovi,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení U. Löhmus, předseda senátu, P. Lindh a A. Arabadžev (zpravodaj), soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: H. von Holstein, zástupce vedoucího kanceláře,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. ledna 2008,

^{*} Jednací jazyk: nizozemština.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Dirka Endendijka J. T. A. M. Mierlem, advocaat,
- za nizozemskou vládu C. Wissels a D. J. M. de Gravem, jako zmocněnci,
- za belgickou vládu A. Hubert, jako zmocněnkyní,
- za řeckou vládu V. Kontolaimosem a S. Charitaki, jako zmocněnci,
- za Komisi Evropských společenství F. Erlbacherem a M. van Heezik, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu výrazu „uvazovat“ („aanbinden“), ve smyslu směrnice Rady 91/629/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat (Úř. věst. L 340, s. 28; Zvl. vyd. 03/12, s. 144), ve znění rozhodnutí Komise 97/182/ES ze dne 24. února 1997 (Úř. věst. L 76, s. 30; Zvl. vyd. 03/20, s. 348, dále jen „změněná směrnice 91/629“).

- 2 Tato žádost byla podána v rámci trestního řízení zahájeného proti D. Endendijkovi z důvodu, že v průběhu měsíce října 2005 choval telata, která byla uvázána za podmíněk, jež byly v rozporu s bodem 8 první větou přílohy změněné směrnice 91/629.

Právní rámec

Právní úprava Spoleěenství

- 3 Článek 3 odst. 1 směrnice 91/629 stanoví, že ustájení telat musí uskuteěněno ve skupinách, buď v individuálních boxech, nebo „ve vazné stáji“. Toto ustanovení se použije na všechny nově budovaná nebo rekonstruovaná hospodářství počínaje 1. lednem 1994.
- 4 Směrnice Rady 97/2/ES ze dne 20. ledna 1997, kterou se mění směrnice 91/629 (Úř. věst. L 25, s. 24; Zvl. vyd. 03/20, s. 238), toto ustanovení formálně nezměnila, nýbrž do článku 3 směrnice 91/629 vložila nový odstavec 3, který stanoví:

„Od 1. ledna 1998 se použijí tato ustanovení, která se vztahují na všechna hospodářství, která jsou nově postavená nebo zrekonstruovaná a uváděná do provozu po tomto datu:

- a) žádné tele, které je starší než osm týdnů, nesmí být uzavřeno v individuálním kotci, pokud veterinární lékař nepotvrdí, že jeho zdravotní stav nebo chování nevyžaduje izolaci za účelem léčby. [...]

[...]“

- 5 Příloha směrnice 91/629 obsahovala ve svém původním znění bod 8 znějící následovně:

„Postroje nesmějí telatům způsobovat poranění a musejí být pravidelně kontrolovány a upravovány, aby byly pohodlné. Postroje musejí být dostatečně dlouhé, aby teleti umožňovaly pohyby podle [bodu] 7 [totiž bez obtíží uléhat, odpočívat, vstávat a pečovat o svou srst, jakož i vidět na jiná telata]. Postroj musí být řešen tak, aby pokud možno vyloučil riziko uškrcení nebo poranění.“

- 6 Rozhodnutí 97/182 obsahuje pátý bod odůvodnění, který zní takto:

„vzhledem k tomu, že uvazování telat působí problémy; že z toho důvodu by telata chovaná v samostatných kotcích neměla být uvazována a telata ve společném kotci mohou být uvazována pouze po krátkou dobu v době pití mléka;“

- 7 Rozhodnutí 97/182 změnilo přílohu směrnice 91/629, v níž bod 8 nahradilo následujícím textem:

„Telata se neuvazují, kromě telat chovaných ve stádu, která mohou být uvázána během krmení mlékem nebo jeho náhražkou, a to nejdéle po dobu jedné hodiny.

Pokud se uvazují, nesmějí postroje způsobovat telatům zranění a musí být pravidelně kontrolovány a v případě nutnosti uzpůsobeny tak, aby bylo uvázání pohodlné. Každý postroj je uzpůsoben tak, aby zamezil riziku uškrcení či poranění a umožnil teleti pohyb v souladu s bodem 7 [totiž bez obtíží uléhat, odpočívat, vstávat a pečovat o svou srst].“

Vnitrostátní právní úprava

- 8 Nařízení o telatech (Kalverenbesluit, *Staatsblad* 1994, č. 576) neobsahuje žádnou definici výrazu „uvazovat“. Jeho čl. 3 odst. 2 uvádí:

„Telata ustájená individuálně a telata, která jsou starší než osm týdnů, určená k tomu, aby se z nich stali jateční býci, se nesmějí uvazovat.“

- 9 Důvodová zpráva uvedeného nařízení v tomto ohledu upřesňuje, že se zákaz uvazování individuálně ustájených telat použije „na všechny kategorie telat“.

- 10 Nařízením ze dne 22. listopadu 1997 (*Staatsblad* 1997, č. 478), které vstoupilo v platnost dne 31. prosince 1997, bylo nařízení o telatech novelizováno za účelem zohlednění změn zavedených rozhodnutím 97/182. Jeho čl. 2 odst. 1 tak nyní zní takto:

„Telata mohou být chována pouze za podmínek, které jsou v souladu s bodem 8 první větou přílohy [změněné směrnice 91/629].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Dirk Endendijk, nizozemský chovatel, je stíhán za to, že v průběhu měsíce října 2005 choval 25 telat, která byla uvázána v boxech v rozporu s bodem 8 první větou přílohy změněné směrnice 91/629.

- 12 Před předkládajícím soudem D. Endendijk uvedl, že telata ustájená individuálně v zastřešených boxech o rozměrech cca 2,50 m x 1,20 m byla uvázána lanem o délce přibližně 3 m upevněným na krku, a že tudíž nelze mít za to, že byla uvázána ve smyslu bodu 8 první věty přílohy změněné směrnice 91/629.

- 13 Za těchto podmínek se Rechtbank Zutphen (soudce hospodářské policie v Zutphen) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jak je třeba vykládat pojem ‚uvazovat‘ ve smyslu [změněné] směrnice 91/629?

2) Je v tomto ohledu třeba zohlednit materiál a délku úvazu použitého k uvázání zvířete, jakož i důvod jeho uvázání?“

K předběžným otázkám

- 14 Vzhledem k zvlášť úzkému vztahu obou otázek položených předkládajícím soudem je třeba je zodpovědět společně.
- 15 Úvodem je třeba uvést, že jelikož výraz „uvazovat“ není ve změněné směrnici 91/629 definován, je pro určení jeho významu nutno odkázat na obecný a obecně uznávaný význam uvedeného výrazu (rozsudky ze dne 27. ledna 1988, *Dánsko v. Komise*, 349/85, Recueil, s. 169, bod 9, a ze dne 27. ledna 2000, *DIR International Film a další v. Komise*, C-164/98 P, Recueil, s. I-447, bod 26).
- 16 Po tomto upřesnění musí být uvedeno, že změněná směrnice 91/629 výslovně zakazuje uvazování telat, pokud jsou ustájena v individuálních boxech. V tomto ohledu pátý bod odůvodnění rozhodnutí 97/182 upřesňuje, že „by telata chovaná v samostatných kotcích neměla být uvazována“, což je převzato do bodu 8 přílohy změněné směrnice 91/629.
- 17 Posledně uvedený bod uvádí, jak je připomenuto v bodě 7 tohoto rozsudku, že „telata se neuvazují, kromě telat chovaných ve stádu, která mohou být uvázána během krmení mlékem nebo jeho náhražkou, a to nejdéle po dobu jedné hodiny [...]“.
- 18 V důsledku toho výklad, podle kterého telata držená na úvazu o délce přibližně 3 m, který jim umožňuje určitou volnost pohybu, nejsou uvázána, jelikož tato volnost pohybu odpovídá požadavkům změněné směrnice 91/629, nelze přijmout.

19 Jednak totiž ze znění jak čl. 3 odst. 3 změněné směrnice 91/629, tak i bodu 8 přílohy uvedené směrnice vyplývá, že se možnost uvazovat telata týká pouze telat chovaných ve stádu, a nikoli telat chovaných v samostatných kotcích, pro něž je tento zákaz absolutní. Avšak jelikož se protokol sepsaný ve věci v původním řízení vztahoval pouze na telata chovaná v samostatných kotcích, je z toho třeba vyvodit, že možnost uvazovat telata se uvedeného řízení netýká.

20 Pro úplnost je zároveň třeba uvést, že možnost uvazovat telata je možností zcela mimořádnou, protože se týká dob, které nemohou přesáhnout jednu hodinu a jsou určeny ke krmení mlékem. Uvázání telat je tedy možné pouze výjimečně po krátké době, a ještě to musí být za podmínek zajišťujících volnost pohybu, tak aby mohla bez obtíží uléhat, odpočívat, vstávat a pečovat o svou srst. Jinak řečeno okolnosti uváděné obžalovaným v původním řízení pro to, aby tato zvířata byla považována za neuvázaná, jsou přesně těmi, které musejí být dány, jsou-li uvedená zvířata výjimečně uvázaná, přičemž tato možnost je poskytnuta pouze pro telata chovaná ve stádu, což není případ telat obžalovaného v původním řízení.

21 Co se týče okolnosti, že nizozemské znění bodu 8 přílohy změněné směrnice 91/629 odkazuje na kov jakožto materiál postroje, když používá slovo „řetězy“ („kettingen“), je zaprvé třeba poukázat na to, že tato skutečnost nemění dosah výjimky stanovené v toto ustanovení, která se použije pouze na telata chovaná ve stádu během pití mléka, což není případ telat obžalovaného v původním řízení, která byla podle žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce chována v samostatných kotcích.

22 Zadruhé je třeba uvést, že v každém případě dotčený výraz nemůže být posuzován pouze podle nizozemského znění uvedeného bodu, jelikož ustanovení Společenství musejí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Evropského společenství (viz rozsudky ze dne 7. prosince

1995, Rockfon, C-449/93, Recueil, s. I-4291, bod 28; ze dne 2. dubna 1998, EMU Tabac a další, C-296/95, Recueil, s. I-1605, bod 36, a ze dne 8. prosince 2005, Jyske Finans, C-280/04, Sb. rozh. s. I-10683, bod 31).

23 Podle ustálené judikatury formulace použitá v jednom z jazykových znění ustanovení Společenství nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být přiznána přednostní povaha vzhledem k jiným jazykovým zněním. Takový přístup by byl totiž neslučitelný s požadavkem jednotného použití práva Společenství (viz rozsudek ze dne 12. listopadu 1998, Institute of the Motor Industry, C-149/97, Recueil, s. I-7053, bod 16).

24 V případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi textu Společenství tak musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž část tvoří (rozsudky ze dne 9. března 2000, EKW a Wein & Co, C-437/97, Recueil, s. I-1157, bod 42, jakož i ze dne 1. dubna 2004, Borgmann, C-1/02, Recueil, s. I-3219, bod 25).

25 Je třeba konstatovat, že jiné jazykové verze bodu 8 přílohy změněné směrnice 91/629 než nizozemské znění používají obecný výraz. Například německé znění používá výraz „Anbindevorrichtung“ (uvazovací zařízení), anglická verze slovo „tether“ (uvazující postroj), francouzská verze slovo „attache“ (postroj), zatímco italské znění používá výraz „attacco“. Použití obecného výrazu je logičtější jednak vzhledem k absolutnímu zákazu připomenutému v bodě 16 tohoto rozsudku, a jednak vzhledem k pohodlí zvířat vyžadovanému změněnou směrnicí 91/629 v případě výjimky z tohoto zákazu uvazovat telata za podmínek připomenutých v bodě 17 tohoto rozsudku. Výraz „řetěz“ se tak jeví být v rozporu s cílem sledovaným zákonodárcem Společenství.

- 26 Na položené otázky je tudíž třeba odpovědět tak, že ve smyslu změněné směrnice 91/629 je tele uvázáno, pokud je drženo na úvazu, bez ohledu na jeho materiál a délku, jakož i důvody uvázání.

K nákladům řízení

- 27 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Ve smyslu směrnice Rady 91/629/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat, ve znění rozhodnutí Komise 97/182/ES ze dne 24. února 1997, je tele uvázáno, pokud je drženo na úvazu, bez ohledu na jeho materiál a délku, jakož i důvody uvázání.

Podpisy.